

Tutorlääkäröintiä Turussa

Turun yliopistollisen keskussairaalan ATEK (anestesiologian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon) -klinikalla työskentelee yhteensä noin 60 anestesia lääkäriä. Näistä 13 henkilöä on anestesiologian ja tehohoidon erikoistuvan lääkärin virassa. Lisäksi osa erikoistuvista lääkäreistä työskentelee sijaisina, joten erikoistuvien todellinen määrä on hieman tuota lukua suurempi. Klinikamme on sen verran pieni ja kodikas, että kaikki kollegat oppivat ajan myötä tuntemaan toisensa, vaikka toimipisteemme ovat hajallaan ympäri kantasairaalaa ja osittain jopa Turun ulkopuolella.

TYKSissä saatuun anestesiologian ja tehohoidon erikoistumiskoulutukseen ollaan oltu varsin tyytyväisiä, mutta silti todettiin, että joitain puutteita on olemassa. Erityisinä ongelmina koettiin, että sijoituskierto eri toimipisteisiin ei toiminut erityisen suunnitelmallisesti ja perehdytys toteutui sattumanvaraisesti. Tilanne nostettiin esille viime keväänä, ideoinnin lähdettyä ensin liikkeelle sähköpostikeskusteluista. Syksyllä sitten käärrettiin hihat ja toteutettiin erikoistuvien kesken vapaamuotoinen kysely erikoistumiskoulutuksen tilanteesta. Kyselytulosten perusteella päätettiin, että klinikamme erikoistumiskoulutusta aletaan kehittää. Tästä tehtävästä vastaamaan valittiin viime marraskuusta alkaen erikoistuvien oma tutorlääkäri.

Tämä kirjoitus on äärimmäisen subjektiivinen, sillä olin itse mukana synnyttämässä tutorlääkärin pestiä ja sain mahdollisuuden alkaa hoitaa tätä ensimmäistä tutorlääkärin tehtävää. Ajankohta tutorlääkärinä toimimiselle on ollut omalta kannaltani edullinen, sillä ajatuksen lähtiessä liikkeelle suoritin oman erikoistumiskoulutukseni loppuvaihetta ja siinä tilanteessa tuntui luontevalta löytää asioita, joita toivoisi jatkossa kehitettävän. Syksyllä ennen tutorlääkäröinnin aloitusta ehdin valmistua erikoislääkäriksi ja olen saanut varsin vapaat kädet ja hallinnon vankan tuen tutorlääkä-

ritoiminnan kehittämiseksi. Tällä hetkellä tutorlääkärinä toimimiseen on varattu työaikaa noin viikon verran kuukaudessa. Tehtävää ja ideoita on tosin niin paljon, että aiheeseen saa helposti kulutettua enemmänkin aikaa...

Tutorlääkärin toimenkuva

Tutorlääkärin toimenkuvaan kuuluu omalta osaltaan vastata erikoistumiskoulutuksen sujumisesta mahdollisimman pitkäjännitteisesti. Tutorlääkäri pitää jokaiselle erikoistuvalla aina puolivuositain henkilökohtaisen haastattelun, jossa käydään läpi aikaisempi työhistoria, osaamisen senhetkinen taso, tulevat oppimistavoitteet ja sijoitussuunnitelmat. Luonnollisesti erikoistuvien sijoittaminen eri toimipisteisiin on keskitetty tutorlääkärille, samoin kuin erikoistuvien koulutusvapaiden ja lomien myöntäminen.

Tutorlääkäri myös haastattelee kaikki uudet tulokkaat ja opastaa heidät talon tavoille. Klinikkaan tuleville on tehty kirjallinen perehdytysopas, joka lähetetään tulokkaille jo ennen klinikkaan saapumista. Jatkossa erikoistuvan siirtyessä eri toimipisteisiin perehdytys tapahtuu ko. osaston vastuulääkärin toimesta. Tutorlääkärin tehtäväksi on muotoutunut tiedottaminen uudesta tulokkaasta ja perehdytyksen tarpeesta. Uutena asiana klinikallam-

me on lanseerattu myös päivystysperehdytys, jossa päivystysuraansa TYKSissä aloitteleva erikoistuva käy tutorlääkärin kanssa läpi yleisiä päivystysajan käytäntöjä ennen "tuleen" joutumistaan.

Viime syksynä aloitettua kyselytraditiota erikoistumiskoulutuksesta jatkettiin tänä keväänä, nyt strukturoidummin webropoli-pohjaisena. Erikoistuvien antama palaute koottiin yhteen ja käytiin läpi yhteisessä tilaisuudessa, jossa erikoistuvien ja tutorlääkärin lisäksi olivat läsnä myös klinikkamme professori Klaus Olkkola ja hallinnollinen osastonylilääkäri Riku Aantaa. Tilaisuus poiki hyvää keskustelua ja erityisesti osastojen vastuulääkäreille esitettiin keskeisiä kehittämistoiveita, kuten toive paremmasta palautteen saannista osastojaksojen aikana. Kysely kokonaisuudessaan julkaistiin myös klinikkamme sähköpostilistalla. Kyselykäytäntöjä ja yhteismeetingejä aiotaan jatkaa kahdesti vuodessa.

Kaikki osa-alueet tutuiksi

Tarkemman sijoitussuunnittelun kautta pyritään siihen, että erikoistuvia pystytään sijoittamaan myös erityisiin koulutuspaikoihin, joissa saa ja kuuluu olla enemmän oppipoikana kuin työvoimana. Koska työskentelemme ATEK-klinikalla, tavoitteenamme on tutustuttaa erikoistuvat anestesiologian ja tehohoidon lisäksi myös klinikan "E"- ja

"K"-kirjaimiin. Tätä varten on kehitetty kahden viikon mittainen ensihoidon tutustumisjakso, johon kuuluu mm. hätäkeskukseen tutustuminen, vierailukäynti lääkärihelikopterissa ja lääkintäesimiehen työn seuraaminen aluepelastuslaitoksella.

Kivun hoito tulee aiempaa tummaksi TYKSin hyvin toimivalla kipupoliklinikalla, jonne erikoistuvat pyritään sijoittamaan vähintään kahden viikon jaksoksi. Toki näiden "koulutussijoitusten" edellytyksenä on riittävä miehitys klinikassa. Ajoittain olemme kärsineet resurssipulasta ja silloin erikoistuvia joudutaan hyödyntämään enemmän "sorvin ääressä". Onneksi syksyn tilanne näyttää varsin valoisalta, joten "koulutussijoitukset" todennäköisesti jatkavat mukavasti pyörimistään.

Klinikallamme on ennestään tarjolla hyvää teoreettista koulutusta, johon erikoistuvatkin ovat kyselyjen perusteella olleet varsin tyytyväisiä. Simulaatio- ja hands on -tyyppistä koulutusta on kuitenkin ollut sangen vähän, joten tässä on ollut oiva paikka tutorlääkärille päästä mukaan koulutuksen kehittämiseen. Simulaatio-opetusta on jo lisätty ja tulevaisuudessa tähän olisi tarkoitus panostaa lisää. Klinikamme ainoa simulaatio-opettaja on tähän asti ollut kliininen opettaja Timo Irola, joka on massiivisten kandidimäärien myötä aivan täystyöllistetty. Onneksi Timo on jaksanut opastaa uutta tutorlääkärää simulaatioiden saloihin, sillä simulaatioiden järjestämi-

nen erikoistuville istuu luontevasti tutorlääkärin toimenkuvaan.

On ollut erityisen hienoa, että klinikkamme hallinto ja osastojen vastuulääkärit ovat ottaneet erikoistumiskoulutuksen kehittämisen erittäin vakavasti. Monia aiemmin todettuja epäkohtia on saatu korjattua vain kiinnittämällä niihin huomiota ja erikoistuvat ovat kiitelleet monien toimipisteiden vastuulääkäreiden panostusta koulutusnäkökohtien huomiointiin. Kiitoksen ansaitsevat myös kaikki aktiiviset seniorit, joiden kädestä pitäen antama opetus on keskeisen tärkeää. Erikoistuvat itse ovat olleet erittäin tyytyväisiä tutorlääkäri-toiminnan aloitukseen. Sijoitussuunnittelu on selkiytynyt ja erikoistuvilla tuntuu olevan todellinen mahdollisuus vaikuttaa koulutukseensa ja saada äänensä kuuluville.

Miretta Tommila
erikoislääkäri, tutorlääkäri
TYKS, ATEK-klinikka
[miretta.tommila\[at\]tyks.fi](mailto:miretta.tommila[at]tyks.fi)

